

# Anayasa Mahkemesi ve Parlamento Arasındaki İlişkiler: Mevcut Durum ve Çözüm Yaklaşımları

*Jugnee Amarsanaa*  
*Moğolistan Anayasa Mahkemesi Başkanı*

Geniş bir bağlamda, Parlamento ve Anayasa Mahkemesi arasındaki ilişkiler yasama ve yargı gücünün ilişkilerinin en önemli unsurlarıdır.

Araştırmacıların, Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerinin hukuki zemininin sadece Anayasa Mahkemesinin Yargılama Usullerine ilişkin Kanun ve Anayasa normlarından ibaret olduğunu düşünmenin imkânsız olduğu yönündeki görüşlerini de paylaşıyoruz.

Daha açık ifade etmek gerekirse, yasama kurumunca çıkarılan kanun hükümlerine ilâveten, Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerinde norm görevi görmesi gereken, önceden belirlenmiş ve belirlenecek ilkeler vardır.

Örneğin, Anayasa Mahkemesinin siyasi mahiyeti olan meselelere ilişkin olarak tarafsız bir tutum ortaya koyması gerekir. Bunu demokratik anayasası olan ülkelerde standart hale getirmekten başka bir seçenek bulunmamaktadır.

Anayasa Mahkemesi, herhangi bir kanunun uygunluğunu inceler. Eğer Anayasa Mahkemesi, Anayasa hükümlerine aykırı kanunun iptaline ilişkin kararının ötesine gider, Anayasa haricindeki uyuşmazlıklara ilişkin bir karar verirse, o zaman Parlamento'nun yetkisini etkisiz hale getirme gibi bir sonuca yol açmış olur. Bu tür bir eylem, Parlamento ve Anayasa Mahkemesinin yetki sınırını tersine çevirebilir ki bu durum da Anayasa Mahkemesini bir başka yasama organı haline getirebilir.

Parlamentonun kendi içindeki faaliyetleri düzenleme ve bu faaliyetleri yürütme usulleri vs. ile ilgili aldığı kararlara ilişkin olarak, Anayasa Mahkemesinin tarafsız ve ihtiyatlı bir tutum sergilemesi gerekir.

Öte yandan, Parlamento, uyuşmazlıkları çözmeye yönelik bir zaman çerçevesi oluşturulmasına ya da duruşma sayısına ve bunların süresine

müdahale ederek Anayasa Mahkemesinin bağımsızlığına müdahale etmemelidir. Mahkeme kararının Parlamento dâhil diğer anayasal kurumlarca tanınması ve saygı görmesi, Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerini belirlemeye ilişkin ilkelerin bir parçasıdır.

Anayasa Mahkemesi çok önemli bir yetki kullanmakta olsa bile, kararının uygulanmasına yönelik yasal bir araç bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin kaderi, toplumun tüm kuvvetlerince Anayasa Mahkemesi kararının tanınmasına ve bu karara uyulmasına bağlıdır.

Anayasa Mahkemesi kararı, tanınsın ya da tanınmasın, öncelikle mahkemenin gücü ve itibarı ile bağlantılıdır. Fakat demokratik devlet ve hukuk devleti ilkeleri gereğince, diğer anayasal kurumlarca Anayasa Mahkemesi kararının tanınması, kabul edilmesi ve bu karara uyulması, Anayasa Mahkemesi itibarının güçlendirilmesi açısından son derece önemlidir.

Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerine dair bir başka ilke, karşılıklı güvendir.

Bu ilkenin aslı, yürütülen çalışmalara ve tamamlanan görevlere ilişkin karşılıklı güvendir. İhtilaf Anayasa Mahkemesi önüne getirilince, kazanan bir taraf olacaktır. Eğer mağlup taraf, Anayasa Mahkemesini, kararının adil olmaması ve belirli bir siyasi partinin duruşuna dayanması, vs. dolayısıyla suçlarsa, o halde bu durum karşılıklı güven ilkesi ile bağdaşmaz. Bir uyuşmazlığın çözümünde bir hâkimi bir partinin zihniyetinde olmakla suçlamak, demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne zarar verir. Anayasa Mahkemesi kararının kabul edilmesi, hukuk devletinin demokratik ilkelerinden biridir.

Moğolistan Parlamentosu ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerinin, Anayasa'ya uyulmasını sağlayacak şekilde bir hukuk çerçevesinde olduğunu düşünmekteyim. Ancak, son 20 yıldan fazla bir süre içinde, iki anayasal kurum arasında yasal düzenleme ve hukuk etiği konusunda endişeye sebebiyet verebilecek belirli meseleler gün yüzüne çıkmıştır.

Anayasa Mahkemesi üyeliğine adaylık ve (üyeliğin) Parlamentoya arzı konusunda tartışmaların ve müzakerelerin olduğunu belirtmek gerekir. Parlamentoya ilişkin önceki Kanuna göre, Parlamento Daimi Komitesi, Parlamento tarafından aday gösterilen üç kişinin adını inceler ve seçimini yapar ve kararını verirdi. Parlamento Başkanı da bu karara dayanarak, seçilen

kişilerin atanmalarına yönelik önerinin Parlamento'ya arz edilmesi talimatını verirdi. Parlamento Başkanının sadece Daimi Komite'nin sunduğu öneriyi ve verdiği kararı yürürlüğe koyacak pasif bir makam mı olacağı yoksa Daimi Komitenin Parlamento'ya aday göstermeye ilişkin olarak verdiği kararı reddetme yetkisinin olup olmadığı bir sorun olmuştur. Ayrıca, süre faktörü de vardır. Anayasa Mahkemesine ilişkin Kanun'da, bir Anayasa Mahkemesi üyesinin hızlı şekilde çekilmesi halinde, daha önce bu üyeyi aday göstermiş olan kurum ya da görevlinin 14 gün içerisinde bir başka kişiyi bu boş kadroya aday göstermesi gerektiği belirtilmektedir. Parlamento Başkanı ve Daimi Komite arasında yasal olarak tayin edilmiş müddetin ihlaline sebep olan tartışmanın sonucunda çıkarılan ders dikkate alınarak, Parlamento Başkanının Anayasa Mahkemesi üyeliğine aday gösterme ile ilgili önerisini Daimi Komiteye sunmasını sağlamak suretiyle Parlamento usullerine ilişkin Kanununun madde 9.1'inde bir değişiklik getirilmiştir.

Dolayısıyla, bu yeni düzenlenmiş versiyonda, bir kişinin Anayasa Mahkemesine atanması için aday gösterilmesi hususunda, Anayasa Mahkemesi usullerine ilişkin Kanun'un 3. maddesinde belirtildiği üzere, Parlamento Başkanı, Parlamento Daimi Komitesinin görüşlerine göre bir talimat verir.

Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerinin belirli hukuki niteliği, anayasal ihtilafların çözümüne ilişkin bir karar vermenin ve bu kararı Parlamento'ya sunmanın yasal hale getirilmesidir.

Anayasa Mahkemesi kararının müzakere edilmesi üzerine alınan Parlamento kararlarını analiz etmek suretiyle, Parlamento'nun tutumunun değerlendirilmesi ihtiyacı vardır. Anayasa Mahkemesi kararını gerekçe göstermeksizin reddetmek, genel bir uygulama haline gelmiştir.

Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerindeki alışlagelmiş durumlardan bir tanesi de şudur: Parlamento'nun yetkili temsilcisi çoğu durumda yetkisini ve yükümlülüğünü çok iyi bilir ve aktif tutum alır. Fakat Parlamento, belli hallerde Parlamento'nun yetkili temsilcisinin Parlamento'nun tutumunu açık olarak sergilemeyi reddettiği ya da iki yetkili temsilci olması halinde bu temsilcilerin çelişkili tutumlar ortaya koydukları ve bu tutumlardan hangisinin Parlamento'nun tutumu olduğunun belirsiz olduğu yönündeki eleştirileri dikkate almıştır.

Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerinde ortaya çıkabilecek diğer bir ihtilaf, Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilmiş kanun hükümlerinin aynı içerik ve şekilde diğer yasalarda yeniden kabul edilebilecek olmalarıdır.

Anayasa Mahkemesi bir yasama organı olmamasına rağmen, yine de bir kez kabul edilmiş olan kanunu ve alınan kararları iptal etme yetkisi bulunmaktadır ve Anayasa Mahkemesi kararı kesin bir karar olarak görülür. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi kararının hukukun tüm sujelerine ulaşması ve herhangi bir kanun değişikliğine dönüşmesi gerekir. Fakat şu anda, bu konuda belli bir yasal düzenleme mevcut değildir.

Parlamento ve Anayasa Mahkemesi kararının hukuki etki oranının incelenmesi, yönetsel açıdan iki anayasal kurumun özel niteliğini ve onların kararlarının hukuki niteliğini belirlemek için önemlidir. Birkaç yıl önce, bu konuda bir sunum yapmıştım. Ve günümüzde bile, aynı tavrı ortaya koymaktayım.

Moğolistan Anayasasında şu husus belirtilir: *“Moğolistan Parlamentosu Devlet gücünün en yüksek organıdır ve üstün yasama yetkisi yalnızca Parlamentoya verilmiştir”*. Böylece, Moğolistan Parlamentosu kararının uygulanma alanı, tüm Moğolistan topraklarını ve vatandaşlarını kapsamaktadır.

Anayasa Mahkemesi yetkisinin ve kararının kapsamı açık olduğu için, Anayasa Mahkemesi Anayasa'nın ihlaline ilişkin aşağıdaki uyuşmazlıkları inceler, bunlar üzerine kararlar verir ve bu kararları Parlamentoya sunar; eğer bir karar Parlamento tarafından reddedilirse, Anayasa Mahkemesi ret gerekçelerini yeniden inceler ve Anayasa hükümleri uyarınca kesin bir karar verir:

- 1) Parlamento tarafından kabul edilen kanunlar ve diğer kararlar;
- 2) Cumhurbaşkanınca çıkarılan kararnameler ve diğer kararlar;
- 3) Hükümet tarafından sunulan önergeler ve diğer kararlar;
- 4) Moğolistan tarafından yapılan uluslararası anlaşmalar;
- 5) Referandum ile ilgili Yüksek Seçim Kurulu kararları;
- 6) Yüksek Seçim Kurulunun Parlamento üyeleri ve Cumhurbaşkanı seçimlerine ilişkin kararları.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın ihlaline ilişkin uyuşmazlıkları inceler ve karara bağlar ve de bunları Parlamento'ya sunar. İncelenen hususlar ise Parlamento Başkanı ve üyelerinin, Başbakanın ve Hükümet mensuplarının, Yargıtay Başkanı ve Başsavcısının Anayasa'yı ihlal edip etmediği ve Parlamento Başkanının, üyelerinin ve Başbakanın görevi kötüye kullanma nedeniyle suçlanmalarına yönelik yasal zeminlerin olup olmadığını kapsar. Ancak, Anayasa Mahkemesi yukarıda anılan meselelere ilişkin olarak kesin bir karar vermez.

Dolayısıyla, bir yandan Anayasa Mahkemesi kararı, yukarıda söz edilen şahıslar ve bu şahısların çıkardıkları kararlar açısından geçerlidir. Diğer yandan, yukarıda belirtildiği gibi, eğer Anayasa Mahkemesi kararı Parlamento tarafından reddedilirse, Anayasa Mahkemesi ret gerekçelerini yeniden inceler ve Anayasa hükümleri uyarınca kesin bir karar verir ki bu da Anayasa Mahkemesinin yeni bir kanunu kabul etme yönünde bir yetki kullanmamasına rağmen, normları iptal etme yetkisinin bulunduğunu göstermektedir. Yine de, Anayasa Mahkemesi kararı ile kanunlar düzenlenmez, ancak Anayasa Mahkemesi kararı ile bir Parlamento kararı Anayasayı ihlal ettiği takdirde iptal edilir. Buna dayanarak, Anayasa Mahkemesi kararının kanun ile aynı güce sahip olduğu düşünülebilir. Başka bir ifadeyle, belirli bir kanun hükmünün iptali, tüm Moğolistan vatandaşları açısından geçerli olabilir ve tüm Moğolistan topraklarında uygulanabilir.

Hukuk kuramı açısından Anayasa Mahkemesi kararını "*yasal niteliğe kavuşmuş düzenleme*" (kural) kategorisine almak daha uygun düşer. Bir meselenin müzakere edilmesinden sonra Anayasa Mahkemesince alınan karar, bir hüküm mahiyetindedir.

Parlamento ve Anayasa Mahkemesi kararlarının gücünün kıyaslanmasına yönelik diğer bir ölçüt, hangisinin kesin karar olacağıdır. Bu ölçüt, biraz da ihtilafla bağlantılı olarak ortaya çıkar.

Moğol hukukunda belirtildiği üzere, Anayasa Mahkemesi, kesin kararı alır ve bu karar bazında Anayasa'ya aykırı olan belli mevzuat iptal edilir. Böylelikle Anayasa Mahkemesi kararının kanun ile aynı derecede geçerli olduğu ispatlanmış olur. Ayrıca, Anayasa'ya aykırı olduğu tespit edilmiş olan kanun, Anayasa Mahkemesi kesin kararını verince derhal iptal edilir.

Yasal bir kaynak olan kanun hükmünün gücünü inceleme konusunda, temel bir önerme de şudur: takdir yetkisinin esas ölçüt olarak alınması gerekir.

Bu durumda, ancak Parlamento tarafından kabul edilen kanunlar yasal kaynak olurlar. Hukuki gücü bakımından Parlamento kararının Cumhurbaşkanının kararnamesi ve Hükümetin önergesinden üstün kabul edileceği açıktır.

Daha açık ifade etmek gerekirse, Anayasa Mahkemesi kararının Moğolistan Anayasası adına verileceği düzenlenmiştir. Moğolistan'da Yargıtay, hukuka ilişkin resmi bir yorum getirir. Şimdiye kadar ise Parlamento, Anayasa'nın yorumuna ilişkin olarak iki karar kabul etmiştir ki bunlar da Anayasa Mahkemesince iptal edilmişlerdir.

Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkilerinin bir diğer özel niteliği, öncelikle bir kararın kabulüne ve bu kararın Parlamento'ya sunulmasına ilişkin usulün düzenlenmiş olmasıdır. Bu prosedürün haklılığı, uygulamada kanıtlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi Anayasa hükümlerini ihlal eden bir kanuna ve başka Parlamento kararlarına ilişkin bir karar kabul ettiği takdirde, Parlatentonun Anayasa Mahkemesinin kesin kararını beklemeden bu hataları düzeltme imkânı olur.

Anayasa Mahkemesi kararının tüm durumlarda kesinlikle doğru olacağıın da hiçbir garantisi yoktur. Böylece, Anayasa Mahkemesine Parlatentonun Anayasa Mahkemesi kararını neden kabul etmediğini bilme ve onu yeniden gözden geçirmesi için bir fırsat verilmiş olur.

Bilhassa, bir kanunun, kararnamenin, Parlatentonun ve Cumhurbaşkanının diğer kararlarının ve aynı zamanda Hükümet önergelerinin, Moğolistan'ın taraf olduğu uluslararası bir anlaşmanın ve Yüksek Seçim Kurulu kararının Anayasa'ya aykırılığı neticesinde millete, bireylere ve kurumlara verilen zararı ve diğer sonuçları ortadan kaldırmak için doğru bir yasal düzenleme yapmak gereklidir. Bugün itibarı ile bu amaçla atılmış herhangi bir adım bulunmamaktadır.

Moğolistan Cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesine ilişkin Kanunun ve Anayasa Mahkemesinin Yargılama Usullerine ilişkin Kanunun daha da iyileştirilmesine dair bir yasa tasarısını Parlatentoya sunmuştur ve bu yasa tasarısı kabul edilince, Parlamento ve Anayasa Mahkemesi ilişkileri ile ilgili hangi meselelerin olduğu daha belirli hale gelebilecektir.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

# Relations of the Constitutional Court And the State Great Hural: Current Status and Approaches of Settlement

*Jugnee Amarsanaa*

*President of the Constitutional Court of Mogolistan*

Relations of the State Great Hural and the Constitutional Tsets (Constitutional Court has specific given name “*tsets*”) in broader content are the major component of the relations of the legislative and judicial power.

We also share the views of researchers that it is impossible to consider that the legal grounds of the relations of the Parliament and the Constitutional court are composed of only within the norms of the Constitution and the Law on Constitutional Court Procedure.

To be more specific, there are already established and to be established habit, precedence nature of principles, which should serve as norms in the relations of the State Great Hural (State Great Hural referred to the Parliament of Mongolia) and the Constitutional Court in addition to that of legal norms acts, established by the legislative body.

For example, it is considered that the Constitutional court (Tsets) shall take neutral position as regard to issues of political nature. There is no other option than to make it as standard in those countries of democratic Constitution.

Constitutional court examines the appropriateness of any laws. If the Constitutional court goes beyond its decision on invalidation of law, contradictory to the provisions of the Constitution and deliver a decision on disputes other than the Constitution then it will have a consequence of overpowering the competence of the parliament. This kind of action could reverse the boundary of competence of the Parliament and the Constitutional court, which might turn the Constitutional court as another legislative body.

It is required for the Constitutional court to take neutral and cautious position as regard to the conclusions in relation to decisions of parliament internal work organizing and procedure and etc.

On the other hand, the Parliament should not interfere in the independence status of the Constitutional court by means of advance setting up timeframe for resolving disputes or numbers of hearings and their duration and etc. Recognition and honoring the Court conclusion by other constitutional institutions, including the Parliament is a part of the principles of determining the relations of the Parliament and the Constitutional Court.

Although the Constitutional court exercises enormous power yet it lacks enforcement instrument for its decision. Accordingly, the fate of the Constitutional court depends on recognition and observance of the Constitutional court decision by all forces of the society.

Whether the Constitutional court decision be recognized or not, shall first of all be associated with the court capacity and its reputation. But, the recognition, acceptance and observance of the Constitutional court decision in accordance to democratic and rule of law state by other constitutional institutions is of great importance for the strengthening of Constitutional court reputation.

Another principle of the relations of the Parliament and the Constitutional court is the mutual trust.

The essence of this principle is the mutual trust on their work executed and task completed. Once the dispute is brought to the Constitutional court there will be a defeater. If the defeated party accuses the Constitutional court for its decision to be unfair and based on particular political party stance etc then it is incompatible with the principle of mutual trust. Blaming any judge for being a party-minded for resolution of a dispute, which taking its birth in the process of the political struggle, shall contribute damage to the democracy and rule of law. The acceptance of the Constitutional court decision is one of the democratic principles of the state of rule of law.

I consider that the relations of the State Great Hural and the Constitutional court of Mongolia are within the legal framework in conformity with upholding the Constitution. Yet, there have been occurring certain issues



of concern in legal regulation and ethics nature between the two constitutional institutions during the last more than 20 years.

It should be noted that there have been arguments and debate as regard to nomination of Tsets member and submission to the State Great Hural. According to the previous Law on the State Great Hural, the State Structure's standing committee of the State Great Hural shall study the names of three persons to be nominated by the State Great Hural and make its selection and conclusion and on the basis of the conclusion the Chairman of the State Great Hural shall issue an order to submit the proposal to the State Great Hural for their appointment. It has created a problem whether the Chairman of the State Great Hural shall be a passive person just to pass the standing committee proposal and conclusion or shall have the competence to decline passing the standing committee nominated candidate to the State Great Hural. In addition, there was a time factor. Law on the Constitutional court specifies that in the event of accelerated withdrawal of a member of the Tsets, the body or the official, who had before nominated this member, shall nominate another person to the vacant position within 14 days. Considering the lesson learned as result of argument between the Chairman of the State Great Hural and the standing committee which contributed to the violation of legally fixed time limit and amendment was introduced to 9.1 of the State Great Hural Law procedure by setting that the Chairman of the State Great Hural to submit his proposal of nomination to the member of the Tsets to the State Structure standing committee.

Accordingly the revised version says that in nominating a person for appointment to the Tsets, the Chairman of the State Great Hural shall issue an order based on the opinions of the respective standing committee, as specified in Article 3 of the Constitutional court law on procedure.

Specific legal feature of the relations of the State Great Hural and the Constitutional Tsets is the legalization of rendering conclusion and submitting it to the State Great Hural in settling constitutional disputes.

By analyzing the resolutions of the State Great Hural on the discussion of the Constitutional Tsets conclusion, there is a need to consider the attitude of the State Great Hural as if the Constitutional court should annul its conclusion by itself, while rejecting Tsets conclusion on cases of clear violation of the Constitution. It has become common practice to reject Tsets conclusion without indicating the motive.

One of the regular practices in the relations of the Parliament and the Constitutional tsets is that the authorized representative of the parliament in majority of cases understands well his\her competence and obligation and participates actively, presenting the legal concept of the parliament. But, the State Great Hural has taken into consideration the criticism that in certain cases the authorized representative of the parliament refuses to present the stance or in case of two authorized representatives they holds contradictory positions and it becomes unclear which of these positions are the position of the parliament.

Another conflict which might occur in the relations of the State Great Hural and the Constitutional Tsets is that those provisions of the laws which have been annulled by the decision of the Constitutional tsets could be readopted in other legislations in the same content and forms.

Although the Constitutional tsets is not a legislative body, yet it has the mandate to annul once adopted law and taken decisions and Tsets conclusion is considered to be a final decision and accordingly the decision of the Tsets should reach all persons of law and be reflected in any amendments of the law. But, at present there is no specific legal regulation.

Consideration of the proportion of the legal capacity of the decision of the Constitutional tsets and the State Great Hural is of methodological importance in order to determine the specific feature of the two constitutional institutions and legal nature of their decisions and specifics. Some years ago, I have presented a paper on this issue. And even today, I still hold the same position.

Constitution of Mongolia specifies that "The State Great Hural of Mongolia is the highest organ of State power and the supreme legislative power is vested only upon the State Great Hural". Thus, the scope of the enforcement of the decision of the parliament of Mongolia covers all territory and citizens of Mongolia.

As for the scope of the conclusion of the Constitutional tsets is clear and its portfolio and mandate then the Tsets shall consider the following disputes concerning the breach of the Constitution, render conclusions thereon and submit them to the State Great Hural; if the conclusion is rejected by the State Great Hural, the Tsets shall reconsider the grounds for the rejection and shall make a final decision in accordance with the provisions of the Constitution:

- 1) Laws and other decision of the State Great Hural;
- 2) Decrees and other decisions of the President;
- 3) Resolutions and other decisions of the Government;
- 4) International treaties, concluded by Mongolia;
- 5) Decisions of the central electoral body concerning referendum;
- 6) Decisions of the central electoral body on elections of the State Great Hural, its members and the President.

In addition, the Tssets shall consider disputes concerning the breach of the Constitution and make conclusions and submit them to the State Great Hural: whether the President, the Chairperson and members of the State Great Hural, the Prime Minister and members of the Government, the Chief justice of the Supreme Court and the Prosecutor General have committed a breach of the Constitution and whether the legal grounds exist for the impeachment of the President, the Chairman (Speaker) of the State Great Hural, the Prime Minister, and for recalling members of the State Great Hural and yet the Constitutional court does not award the final decision on the above said issues. Accordingly, in one hand the decision of the Constitutional tssets apply to the above mentioned persons and the decisions issued by them.

On the other hand, as mentioned above, if the conclusion is rejected by the State Great Hural, the Tssets shall reconsider the grounds for the rejection and shall make a final decision in accordance with the provisions of the Constitution, which indicates that the Constitutional court although it does not exercise the power of adoption of the new law but has the power to annul the norms. Yet, the conclusion of the Constitutional tssets does not setting up legislation and only annuls the parliament decision in case it breaches the constitution. On this basis, it could be considered that the Tssets decision has the same capacity as law, in other words the annulment of the provision of a particular law has the capacity to apply and be enforced in all territory and citizens of Mongolia.

It is more appropriate to include the Constitutional tssets decision in the category of legalized code from the point of view of legal theory. Because, there is a general tendency to comprehend the inclusion of the legalized code in procedural nature code, mostly developed as result of using material legal

norms. The decision taken by the Tsets after the discussion of any issues has dispositive nature. But in case of the Parliament rejection of that particular decision then follows a final or imperative nature of act.

Another criterion for the comparison of the capacity of the decision of the Constitutional tsets and the parliament shall be which of them a final decision becomes. That would occur in connection with some dispute.

As specified in Mongolian law, the Tsets shall bring out the final decision and on the basis of that decision the particular legislation inconsistent with the Constitution shall be annulled and which proves the logic that the Tsets decision is equally valid as that of the law. In addition, the law which has been determined as inconsistent with the Constitution shall be annulled immediately as the Tsets takes its final decision.

In considering the judicial capacity of the legal act that is a legal source, and an axiom explains that the discretion of the subject should be taken as the main criteria. In this case, only those laws adopted by the parliament shall be a legal source. It is clear that the parliament decision in respect to its legal capacity shall prevail over the President's decree and Government resolution. Thus, the legal capacity of parliament decision as legislations and the final decision of the Constitutional tsets that invalidates parliament resolution could be affected by the provisions of the constitutional source but not the subject.

To be more precise, it is legalized that a decision of the Constitutional Tsets shall be delivered in the name of the Constitution of Mongolia. Effect of the legal act is linked with its enforcement and interpretation. In Mongolia, Supreme Court provides an official interpretation of the law. But, the Parliament has issued two resolutions on the interpretation of the Constitution, which has been annulled by the Constitutional court.

Another specific feature of the relations of the Parliament and the Constitutional court is the legalized procedure of issuance of conclusion first and its submission to the State Great Hural. Appropriateness of this procedure has been proved in practice.

In case the Constitutional court issues a conclusion on a law and other decisions of the State Great Hural breaching the provisions of the constitution, then the State Great Hural shall have an opportunity to correct those errors without waiting the final decision of the Constitutional court.

There is no guarantee that in all cases the decision of the Constitutional court to be conclusively true. Therefore, it also provides an opportunity for the Constitutional court to re-consider why the State Great Hural could not accept the Tssets conclusion?

Also, there is a ground to recognize the poor legal regulation as regard to the consequence of the issuance of decision inconsistent with the Constitution. In particular, it is required to have a legal precise regulation to eliminate the damage and other consequences caused to the nation, individuals and institutions as result of the inconsistency of law, decree and other decisions of the State Great Hural and the President as well as the Government resolutions, International treaty to which Mongolia is a party and the decision of the General election institution, with the Constitution. As of today, there is no action has been taken to this end.

President of Mongolia has submitted to the State Great Hural draft law on the improvement of the Law on Constitutional Court and Law on Constitutional Court Procedure and once these draft laws adopted then numbers of issues, related to the relations of the State Great Hural and the Constitutional Court will become more precise.

Thank you for your kind attention.